

VÅR REFERANSE

DERES REFERANSE

DATO

12.11.2013

Høringsnotat - utlikning av Finanstilsynets utgifter, lovendring og forslag til forskrifter

1. Innledning

1.1 Dagens system for utlikning

Etter finanstilsynslovens § 9 skal utgiftene ved tilsynet utliknes på de institusjoner som er under tilsyn i budsjettåret. Utgiftene fordeles på de ulike grupper av institusjoner etter omfanget av tilsynsarbeidet. Fordelingen på grupper skjer på grunnlag av ukeverks- og regnskapsrapporter for Finanstilsynets virksomhet i budsjettåret.

For banker, finansieringsforetak og pensjonskasser skal fordelingen innen den enkelte gruppe skje på grunnlag av størrelsen på institusjonenes forvaltningskapital. For forsikringsselskaper og sjøtrygdslag skal fordelingen innen den enkelte gruppe skje på grunnlag av størrelsen av premiene for direkte forsikring avsluttet i Norge.

For andre institusjoner under tilsyn skal fordelingen innen den enkelte gruppe skje "etter regler som fastsettes av departementet". Det er ikke fastsatt forskriftsregler om denne fordelingen.

For alle grupper kan departementet fastsette et minste og et høyeste beløp som kan utliknes på den enkelte institusjon.

Etter loven skal utlikningen utføres av tilsynet, men godkjennes av departementet. I praksis har "regler" om fordeling innen de grupper der fordelingen ikke fremgår av loven, vært gitt gjennom den årlige godkjenningen. I forbindelse med godkjenningen har departementet, etter forslag fra Finanstilsynet, også fastsatt minste og høyeste beløp som kan utliknes på den enkelte institusjon.

Prosessen rundt utlikningen, høring og godkjenning fra departementet er omfattende. Det er også praksis for relativt stor grad av skjønn ved fordelingen innen de ulike gruppene av institusjoner. En nærmere beskrivelse fremgår av punkt 2.

FINANSTILSYNET

Revierstedet 3

Postboks 1187 Sentrum

0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00

Telefaks 22 63 02 26

post@finansilsynet.no

www.finanstilsynet.no

1.2 Forslag til endringer

Finanstilsynet foreslår at regler for utlikningen i større grad fastsettes i lov og forskrift. En større grad av regulering av prinsippene for utlikning, kan bidra til større grad av forutberegnelighet for tilsynsgruppene. For å bidra til åpenhet rundt utlikningen, mener Finanstilsynet at forslag til årlig utlikning fortsatt bør sendes på høring til næringsorganisasjonene. Selv om Finanstilsynets skjønn vil bli begrenset med nye forskriftsbestemmelser, vil høringsinstansene kunne ha synspunkter på fordelingen av ukeverk på ulike grupper, omfanget av regelverksarbeid og tilsyn mv. Det må også bes om høringsinstansenes syn på Finanstilsynets forslag til minste og høyeste beløp som skal utliknes på de enkelte institusjoner. Finanstilsynet mener mer utførlige forskriftsregler om utlikningen vil gjøre den årlige godkjenningen fra Finansdepartementet overflødig.

Det er etter Finanstilsynets vurdering ikke mulig å etablere et system der alle grupper til enhver tid vil anse utlikningen som "rettferdig". Det vil alltid ligge et skjønnsmessig element i "omfanget av tilsynsarbeidet" knyttet til de ulike gruppene. I tillegg kommer at tilsynets ressursbruk knyttet til regelverksutforming vil være varierende fra år til år innen de ulike tilsynsområdene. Ressursbruk knyttet til regelverksarbeid som foretas på oppdrag fra departementet har vært et tilbakevendende tema i høringsuttalelsene til de årlige forslagene til utlikning. Finansdepartementet er godt kjent med disse, men har ikke ønsket noen endring i finansieringen av dette arbeidet.

Det foreslås ikke endringer i det grunnleggende utgangspunktet om fordeling på tilsynsgrupper på grunnlag av Finanstilsynets arbeid knyttet til den enkelte gruppen i budsjettåret. Det foreslås imidlertid at de fordelingsnøkler innen tilsynsgruppene, som i dag følger av praksis, fastsettes i forskrift. Det vises til nærmere omtale i punkt 2. Adgangen til å fastsette årlige minimums- og maksimumsbeløp en institusjon skal betale, foreslås videreført. Det foreslås imidlertid at departementet gis hjemmel til å fastsette nærmere kriterier for hvordan beløpene skal fastsettes. Kompetanse til å fastsette de årlige beløpene foreslås lagt til Finanstilsynet. Det vises til omtale i punkt 3.

I tillegg foreslås det endringer i gjeldende regler og praksis på følgende punkter:

- a. utlikning av kostnader til markedstilsyn, jf. punkt 4
- b. utlikning av kostnader til tilsyn med infrastruktur, jf. punkt 5
- c. Innføring av gebyr for behandling av konsesjonssøknader fra betalingsforetak og e-pengeforetak, jf. punkt 7
- d. tidspunkt for fastsettelse av beregningsgrunnlaget for tilsynsavgiften, jf. punkt 7
- e. hvilke institusjoner som skal anses under tilsyn i budsjettåret, jf. punkt 8

Forslag til endret lovbestemmelse og nye forskriftsbestemmelser følger som vedlegg 1.

2. Tilsyn med institusjonene

2.1 Gjeldende regulering og praksis

Det følger av finanstilsynsloven at fordelingen innen gruppene bank, finansieringsforetak, pensjonskasser, pensjonsfond, forsikringselskaper og sjøtrygdslag skal foretas etter hhv. størrelsen på forvaltningskapitalen og premieinntekter.

Fordelingen i de øvrige gruppene skjer etter fordelingsnøkler fastsatt av Finanstilsynet og godkjent årlig av departementet. Gruppene er relativt forskjellige og løsningene som er valgt varierer derfor. Det er etablert praksis for følgende fordelingsnøkler:

Holdingselskaper i finanskonsern	Forvaltningskapital
Forsikringsformidlere	Formidlingsinntekt
Revisorer (enkeltpersonforetak) og revisjonsselskap	Inntekter fra konsesjonspliktig virksomhet
Autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap	Fordeles pr "hode" uavhengig av inntjening. Regnskapsførerselskap betaler ikke tilsynsavgift.
Forvaltningsselskap for verdipapirfond	Kapital til forvaltning
Eiendomsmeglingsforetak	Provisjonsinntekter
Advokater som driver eiendomsmegling	Provisjonsinntekter fra eiendomsmeglervirksomhet
Inkassoforetak	Inkassogebyrer Gebyr for konsesjonsbehandling
Utstedere	Fordeles med fast beløp. 80 prosent fordeles på utstedere av egenkapital- og 20 prosent på utstedere av fremmedkapitalinstrumenter.
Verdipapirforetak	Inntekter fra investerings- og tilleggstjenester
Oppgjørssentraler	Skjønnsmessig
Verdipapirsentralen	Skjønnsmessig
Oslo Børs	Skjønnsmessig
Regulerte markeder (andre enn Oslo Børs)	Skjønnsmessig
Finansstiftelser	Skjønnsmessig
Samvirkelagenes Garantifond	Skjønnsmessig
Betalingsforetak/e-pengeforetak	Skjønnsmessig
Filial av EØS-foretak	35-70 prosent av beregningsgrunnlaget

Det er flere årsaker til at enkelte grupper betaler årlig avgift basert på skjønn. Dels mangler enkelte grupper betalingsgrunnlag (betalingsforetakene). Enkelte grupper består også av kun få (ned til én) enheter.

For oppgjørssentralene, verdipapirregistret (VPS), Oslo Børs og andre regulerte markeder (infrastrukturforetakene) er dagens praksis at utgiftene til arbeidet med tilsyn, forvaltning, regelverksutvikling og internasjonalt samarbeid knyttet til tilsynsgruppen fordeles skjønnsmessig. Dels fordeles utgiftene på de nevnte institusjoner, og dels på verdipapirforetakene og forvaltningsselskapene for verdipapirfond.

For betalingsforetak fastsettes et årlig beløp ut fra en vurdering av hva som er mulig å kreve inn basert på foretakenes inntektsgrunnlag. Dette fører i realiteten til kryss-subsidiering mellom betalingsforetak og andre tilsynsgrupper.

Finansstiftelser utliknes i dag skjønnsmessig ut fra vurderinger av størrelse på stiftelsen og omfanget av arbeidet. Løsningen er historisk betinget, og foreslås endret.

Både betalingsforetak/e-pengeforetak og finansstiftelser er tilsynsgrupper som er etablert de senere årene. Mangelfullt grunnlag for fordeling av tilsynsavgift har vært erstattet av skjønnsmessig fordeling.

Den skjønnsmessige fastsettelsen foreslås erstattet for samtlige grupper hvor dette har vært praktisert.

2.2 Endringsforslag – norske institusjoner

Det foreslås begrensede endringer i beregningsgrunnlag som i dag er fastsatt i lov eller praksis. Praksisen foreslås tatt inn i forskrift. Det kan argumenteres for at hovedprinsippene om fordeling innen tilsynsgruppene bør fremgå av loven. Ettersom fordelingen foretas etter en rekke ulike kriterier, vil det imidlertid medføre en relativt omfattende lovbestemmelse. Endringer i markeder og institusjonenes virksomhet kan også gjøre det nødvendig å justere kriteriene for fordeling innenfor lovens prinsipper. Finanstilsynet anser det derfor hensiktsmessig at prinsippet om fordeling mellom tilsynsgrupper beholdes i loven, mens det gis hjemmel for forskriftsbestemmelser om fordeling innen den enkelte gruppe.

For de grupper der fordelingen i dag skjer skjønnsmessig, foreslås det forskriftsbestemmelser om beregningsgrunnlag. For finansstiftelser foreslås det at beregningsgrunnlaget skal være forvaltningskapital. For oppgjørssentraler, verdipapirregistre og regulerte markeder foreslås det at inntekter fra konsesjonspliktig virksomhet skal være beregningsgrunnlaget. Det samme gjelder betalingsforetak og e-pengeforetak. For betalingsforetak og e-pengeforetak foreslås det i tillegg at det skal betales et gebyr ved søknad om konsesjon. Det vises til nærmere omtale i punkt 6.

Innen gruppen regnskapsførere foreslås det en videreføring av dagens praksis med at utgiftene fordeles med likt beløp på de som inngår i gruppen. Det foreslås tilsvarende fordeling for advokater som driver eiendomsmegling. I dag har ca 1300 advokater eiendomsmeglerbevilling. Disse utlignes etter provisjonsinntekter. Mange advokater omsetter kun leilighetsvis enkelteierdommer som et ledd i sin øvrige virksomhet. Disse betaler ikke tilsynsavgift i år uten omsetning. Tilsynet med advokatene er begrenset, og er i hovedsak dokumentbasert. Finanstilsynets arbeid knyttet til gjennomgang og oppfølging av rapporteringen er imidlertid det samme uavhengig av omsetningen hos den enkelte advokat. Fordeling av kostnadene med et likt beløp på hver advokat vil forenkle utligning for Finanstilsynet. For advokatene vil det årlige utlikningsbeløpet kunne bli mer forutsigbart.

Ettersom antallet regnskapsførere og advokater med eiendomsmeglerbevilling er betydelig, vil utliknet beløp pr enhet kunne bli relativt lavt. Som det vil fremgå i punkt 3 foreslås det at Finanstilsynet kan fastsette minimumsbeløp. Finanstilsynet antar at det vil være særlig aktuelt for disse enhetene. Beløp lavere enn kr 1 500 pr. enhet vil være lite regningssvarende å innkreve. Hvis fastsettelse av et minimumsbeløp gjør at enhetene betaler mer enn utgiftene knyttet til tilsynet med disse gruppene, må det overskytende komme til fradrag i utlikningen av andre institusjoner. I tråd med praksis legges det opp til at eventuelt overskudd på utlikningen av advokater med eiendomsmeglerbevilling kommer til fradrag ved utlikningen av eiendomsmeglerforetakene. Overskudd på utlikningen av regnskapsførere bør komme til fradrag ved utlikningen av revisorene. Dette anses mest naturlig idet en rekke revisorer også har tillatelse som autoriserte regnskapsførere.

2.3 Endringsforslag – norske filialer av EØS-foretak

Norske filialer av EØS-foretak har et lavere beregningsgrunnlag enn tilsvarende norske foretak. Utlikning på filialene startet i 2004. Finanstilsynet foreslo da et beregningsgrunnlag for kredittinstitusjoner på 35 prosent av forvaltningskapitalen (og 45 prosent for de som var medlem av Bankenes sikringsfond). For forsikringsselskap ble det foreslått et beregningsgrunnlag på 40 prosent av brutto premieinntekter. Beregningsgrunnlaget for verdipapirforetak ble foreslått fastsatt til 70 prosent av inntekter fra investeringstjenester og tilleggstjenester.

Finansdepartementet godkjente de foreslåtte beregningsgrunnlagene. Departementet fastsatte imidlertid et høyeste beløp som har begrenset de største filialenes betalinger. Beregningsgrunnlagene har vært de samme ved alle utlikninger etter 2004. Høyeste beløp å betale er justert og var for 2012 kr 1 500 000.

Finanstilsynet foreslår at ordningen med å fastsette høyeste beløp endres. Ordningen ble i sin tid opprettet for å sikre at enkeltinstitusjoner ikke skulle betale et uforholdsmessig høyt beløp ut fra fastsatt prosentsats. Filialene som betaler maksimumsbeløp er blant de største institusjonene i det norske markedet. Det er gjennomgående også disse filialene som er gjenstand for det mest omfattende tilsynsarbeidet. Finanstilsynet mener derfor at det bedre vil reflektere arbeidet med de største filialene at de belastes med prosentsatsen som gjelder i gruppen av filialer de tilhører. Det foreslås samtidig at prosentsatsen som belastes alle filialer i gruppene blir lavere enn den er i dag, med unntak av filialer av forsikringsselskap. Her foreslås en videreføring av gjeldende prosentsats. Selv om prosentsatsen settes ned vil fjerning av maksimumsbeløp medføre at de største filialene vil oppleve en vesentlig økning av tilsynsavgiften. For bankgruppen foreslås det å fastsette et beregningsgrunnlag på 40 prosent av forvaltningskapitalen, uavhengig om filialen er medlem av Bankenes sikringsfond eller ikke.

Når det gjelder de foreslåtte prosentsatsene, bemerker Finanstilsynet at prosentsatsene settes ulikt for gruppene av filialer fordi tilsynsarbeidet er forskjellig. For verdipapirforetak er tilsynsarbeidet i stor grad konsentrert om god forretningsskikk. For banker og forsikringsselskaper hviler en større grad av tilsynet på hjemstaten, fordi tilsynet er mer konsentrert om soliditet. Finanstilsynet bemerker imidlertid at senere års – og kommende års– regelendringer medfører økte

tilsynsoppgaver også for filialer av banker og forsikringsselskaper, ved økte krav til rapportering og deltakelse i tilsynskollegier. Ved forslaget til prosentsatser har Finanstilsynet vurdert tilsynsoppgavene overfor filialene i forhold til oppgavene overfor norske foretak. De foreslåtte endringene medfører at filialene betaler en noe større andel av tilsynsavgiften i sin gruppe.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn av dagens prosentsatser endres som følger:

Institusjon	Gjeldende regler	Utlignet 2012	Forslag	Utlikning 2012 etter forslag til endring
Bankfilial	35 – 45 prosent av forvaltningskapital	Maksimumsbeløp 1,5 millioner (Danske Bank; 2.830.621 ¹)	40 prosent av forvaltningskapital.	Andel som kreves inn fra filialer ville økt med kr 946 000 (15 prosent). Danske Bank ville betalt kr 2 551 000.
Filial av forsikringsselskap	40 prosent av premieinntekter	Maksimumsbeløp 1,5 millioner (If Skadeforsikring; 2.905.030 ²)	40 prosent av premieinntekter opprettholdes.	Andel som kreves inn fra filialer ville økt med kr 1 757 000 (40 prosent) If Skadeforsikring ville betalt kr 2 905 030 og Trygg Hansa Norge kr 2 019 874.
Filial av verdipapirforetak	70 prosent av inntekter	Maksimumsbeløp 1,5 millioner (SEB; 3.336.502 ³)	60 prosent av inntekter	Andel som kreves inn fra filialer ville økt med kr 833 000 (17 prosent). SEB ville betalt kr 2 980 000
Filial av forvaltningsselskap	Ikke fastsatt fordi det foreløpig ikke har vært etablert filialer.		60 prosent av kapital under forvaltning i norske verdipapirfond	

Finanstilsynet vil etter Finanstilsynets forslag fortsatt ha adgang til å fastsette et minimums- og maksimumsbeløp for filialene i likhet med for norske institusjoner. Det vises til nærmere omtale i punkt 3.

2.4 Nye institusjoner under tilsyn

Ved gjennomføring av EU-direktivet om alternative investeringsfond (AIFMD), vil forvaltere av slike fond komme under tilsyn. Omfanget av tilsynsarbeidet er usikkert. Finanstilsynet foreslår at det legges opp til at utgiftene ved dette tilsynet utliknes med det samme beløpet på hver enkelt forvalter i tilsynsgruppen. Andre kriterier for utlikning kan vurderes etter at Finanstilsynet har fått erfaring med omfanget.

¹ Basert på 45 prosent av forvaltningskapital.

² Basert på 40 prosent av premieinntekter

³ Basert på 70 prosent av inntektene

3. Tilsyn med institusjonene – minimums- og maksimumsbeløp

Etter gjeldende lovbestemmelse kan departementet for hvert år fastsette maksimums- og minimumsbeløp for hvor mye en enkelt enhet i en tilsynsgruppe skal betale. Det er langvarig praksis for at det fastsettes slike beløp.

Beløpende fastsettes skjønnsmessig ut fra det beløp tilsynsgruppen samlet skal betale, antall enheter i gruppen og størrelsen på de ulike enhetene. Beløpene endres fra ett år til et annet for å ivareta økning eller reduksjon i det beløp tilsynsgruppen skal betale. Det tas også hensyn til at enheter med høy vekst i betalingsgrunnlaget opprettholder sin andel av årlig tilsynsavgift.

Finanstilsynet har vurdert om det er mulig å fastsette nærmere kriterier for hvordan maksimums- og minimumsbeløp skal fastsettes. Ettersom tilsynsgruppene er av svært ulik karakter, kan dette være vanskelig. Finanstilsynet mener imidlertid at det bør foretas en fornyet vurdering av dette etter at departementet har sendt de regelverksendringer som foreslås på høring. Det foreslås en hjemmel for departementet til å fastsette nærmere regler om kriterier for fastsettelse av minste og høyeste beløp. Det bes om høringsinstansenes syn på aktuelle kriterier.

Kompetansen til å fastsette de konkrete beløpene innen rammen av eventuelle forskriftsbestemmelser, bør ligge hos Finanstilsynet. En bestemmelse om dette foreslås tatt inn i forskriften. Lovbestemmelsen om at departementet kan fastsette slike beløp foreslås opphevet.

4. Tilsynet med verdipapirmarkedet

Kostnadene ved tilsynet med overholdelsen av de alminnelige bestemmelser om verdipapirhandel (adferdsreglene) skal utlignes på institusjoner under tilsyn etter størrelsen på den "ordinære" utlikningen. Disse utgiftene utliknes likevel ikke på eiendomsmeglerforetak, inkassoforetak, revisorer, revisjonsselskap eller regnskapsførere.

Utgiftene ved regnskapskontrollen skal utliknes på utstedere som har verdipapirer notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat. Utstedere Finanstilsynet har regnskapskontroll med anses ikke som "foretak under tilsyn". De er derfor ikke med å betale utgiftene ved markedstilsynet.

Utgiftene knyttet til prospektkontrollen fordeles på de samme utstederne som utgiftene knyttet til regnskapskontrollen. Inntektene fra gebyrer som betales for det enkelte prospekt skal trekkes fra på "gruppenivå".

Finanstilsynet mener tilsynsloven bør endres slik at også utstederne utliknes for kostnadene ved markedstilsynet. Utstederne har en direkte interesse i at markedsovervåkingen holder et høyt nivå for å bidra til et velfungerende verdipapirmarked. Flere av oppgavene som utføres som et ledd i markedsovervåkingen har en direkte side mot utstederne. Dette gjelder for eksempel kontroll med

listeføringsplikten, undersøkelsesplikten samt melde- og flaggeplikt. Utgiftene ved markedstilsynet utliknes på de aktuelle institusjonene basert på deres andel av de øvrige utgiftene de skal belastes. Det samme vil gjelde utstederne.

Det foreslås ikke endringer i den øvrige fordelingen av kostnader knyttet til tilsynet med verdipapirmarkedet, utover at heller ikke betalingsforetak og e-pengeforetak bør belastes disse kostnadene. Disse foretakene har, i likhet med for eksempel eiendomsmeglere og regnskapsførere, ingen direkte interesse i verdipapirmarkedet.

5. Tilsynet med infrastruktur

Arbeidet med infrastrukturen i verdipapirmarkedet skiller seg fra den øvrige tilsynsvirksomheten. Infrastrukturen omfatter tilsynsgruppene oppgjørssentraler, verdipapirregistre og regulerte markeder. Det er få institusjoner i hver av gruppene.

Kostnader knyttet til tilsyn og forvaltning bør fortsatt utliknes på disse gruppene. Dagens oppdeling i tre utlikningsgrupper er imidlertid historisk betinget. Finanstilsynet mener at de tre gruppene bør slås sammen til en utlikningsgruppe. Det foreslås at fordelingen mellom institusjonene baseres på inntekter fra konsesjonspliktig virksomhet. Etter Finanstilsynets vurdering vil en slik løsning bidra til en jevnere fordeling av kostnader knyttet til tilsyn med infrastruktur over tid. Finanstilsynet har ikke kapasitet til å ha stedlig tilsyn hos alle de aktuelle foretakene i samme budsjettår. Omfanget av behandlingen av forvaltningssaker er også varierende. Problemstillinger knyttet til årlig skjønnsutøvelse som følge av betydelige årlige svingninger vil derfor begrenses ved en sammenslåing av gruppene.

Regelverksutvikling og internasjonalt arbeid på infrastrukturområdet er relevant for andre enn infrastrukturforetakene. Finanstilsynet mener derfor at kostnader forbundet med disse aktivitetene bør utliknes på de samme institusjonene som dekker utgiftene til markedstilsyn (infrastrukturforetakene, utstederne, verdipapirforetak, forvaltningsselskap, forsikringsselskaper og finansinstitusjoner).

6. Gebyr for behandling av konsesjonssøknader

Finanstilsynet, har i motsetning til bl.a. den svenske Finansinspektionen, ingen tradisjon for å ta gebyr for behandling av konsesjonssøknader eller andre forvaltningssaker, utover prospektkontrollen (og søknader om konsesjon til å drive inkassovirksomhet). Innføring av saksbehandlingsgebyrer ville innebære en prinsipiell endring i dagens finansiering. Finanstilsynet har ikke sett grunn til å vurdere dette. Dagens utlikningssystem fremstår i all hovedsak som tilfredsstillende.

På ett område anses det imidlertid hensiktsmessig og nødvendig å finansiere deler av tilsynets oppgaver gjennom gebyrer. Store deler av kostnadene ved tilsyn med betalingsforetak og e-

pengeforetak har i praksis vært utliknet på øvrige foretak under tilsyn. Det meste av arbeidet har vært knyttet til behandling av søknader om tillatelse. Etter 1. juli 2011 er 22 av 24 søknader avslått. Det har ikke vært mulig å utlikne kostnadene ved søknadsbehandlingen på de foretakene som er gitt konsesjon. Etter Finanstilsynets beregninger er gjennomsnittlig kostnad ved behandlingen av en søknad om tillatelse kr 30 000. Det foreslås på denne bakgrunn en forskriftsbestemmelse om at det skal betales et gebyr på kr 30 000 pr. søknad, selv om dette kan medføre at "etableringsterskelen" kan fremstå som høy.

7. Tidspunkt for fastsettelse av beregningsgrunnlaget

For følgende institusjoner skal etter tilsynsloven beregningsgrunnlaget ved begynnelsen av budsjettåret, (eller på det tidspunkt institusjonen kommer under tilsyn) benyttes:

- Banker og finansieringsforetak
- Pensjonskasser og pensjonsfond

For verdipapirforetak, forvaltningsselskap, forsikringsformidlere, eiendomsmeglerforetak og advokater med eiendomsmeglingsbevilling er tidspunktet for fastsettelse av beregningsgrunnlaget 31. desember i budsjettåret.

For de øvrige institusjonene, som utliknes "pr hode", vil spørsmålet om hvem som er under tilsyn i budsjettåret, være avgjørende for hvilke institusjoner utgiftene ved tilsynet skal fordeles på. Det vises til nærmere omtale i punkt 8.

Finanstilsynet foreslår at tidspunktet for fastsettelse av beregningsgrunnlaget skal være 31. desember i året før budsjettåret for alle institusjoner. Det vises til utkast til forskrift § 6. For institusjoner der beregningsgrunnlaget er knyttet til inntekt, reiser dette enkelte særlige spørsmål der foretak har kommet under tilsyn i løpet av budsjettåret. Dette er nærmere omtalt i punkt 8.

8. Institusjoner under tilsyn i budsjettåret

Etter tilsynsloven skal utgiftene ved tilsynet utlignes på de som er "under tilsyn i budsjettåret". Utgangspunktet er at institusjoner som er under tilsyn ved utgangen av budsjettåret utliknes for finanstilsynets utgifter basert på beregningsgrunnlaget som beskrevet i punkt 7.

Utstedere som er børsnotert 31. desember i året før budsjettåret betaler tilsynsavgift, med mindre de slettes fra notering før 1. mars i budsjettåret (begrunnet i at tilsynet da ikke vil ha kontroll med regnskapet i budsjettåret).

Utgiftene for regnskapsførertilsyn utliknes på regnskapsførere som er registrert 31. desember i budsjettåret. De som frasier seg eller mister autorisasjonen før 30. juni i budsjettåret, betaler ikke avgift.

Finanstilsynet foreslår at tilsynets utgifter utliknes på de som er under tilsyn 31. desember i budsjettåret.

Dette innebærer at foretak som avvikles eller mister konsesjonen i budsjettåret ikke vil utliknes (uavhengig av når på året dette skjer).

Foretak som kommer under tilsyn i løpet av budsjettåret, vil etter forslaget utliknes uavhengig av når på året konsesjon ble gitt. For foretak der beregningsgrunnlaget er knyttet til forvaltningskapital, fremgår det av gjeldende lovregler, at forvaltningskapitalen på det tidspunkt foretaket kommer under tilsyn legges til grunn for utlikningen. Bestemmelsen foreslås opphevet. Det foreslås at nye institusjoner gjennom budsjettåret skal betale det årlig fastsatte minimumsbeløpet, uavhengig av om beregningsgrunnlaget er knyttet til forvaltningskapital eller inntekter.

Ved fusjon eller fisjon av foretak i budsjettåret, vil det måtte etableres rutiner for å sikre at beregningsgrunnlaget ved inngangen til budsjettåret, fordeles på de riktige foretakene ved utgangen av budsjettåret.

9. Godkjenning/høring

Etter tilsynsloven skal utlikningen utføres av tilsynet, men godkjennes av departementet. Bestemmelsen om godkjenning foreslås opphevet. Med klare forskriftsregler om hvordan utlikningen skal foretas, er det ikke behov for noen slik godkjenning.

For å bidra til åpenhet rundt utlikningen, mener Finanstilsynet at forslag til årlig utlikning fortsatt bør sendes på høring til næringsorganisasjonene. Selv om Finanstilsynets skjønn vil bli begrenset med nye forskriftsbestemmelser, vil høringsinstansene kunne ha synspunkter på fordelingen av ukeverk på ulike grupper, omfanget av regelverksarbeid og tilsyn mv. Det må også bes om høringsinstansenes syn på Finanstilsynets forslag til minimums- og maksimumsbeløp som skal utliknes på de enkelte institusjoner. Selv om departementet fastsetter retningslinjer for hvordan minste og høyeste beløp skal fastsettes, antar Finanstilsynet at det vil være et rom for skjønn.

VEDLEGG

Forslag til endringer i finanstilsynsloven § 9*§ 9. Utligning av Finanstilsynets utgifter*

Utgiftene ved tilsynet skal utliknes på de institusjoner som i henhold til § 1 eller annen særskilt lovhjemmel er under tilsyn i budsjettåret. Utgiftene fordeles på de ulike grupper av institusjoner etter omfanget av tilsynsarbeidet.

Utgiftene ved tilsynet med overholdelsen av lov 17. november 1999 nr. 95 om betalingssystemer mv., utliknes på institusjonene som nevnt i første ledd etter størrelsen på beløpene *som følger av fordelingen etter første ledd*. Slike utgifter skal likevel ikke utliknes på eiendomsmeglerforetak og inkassoforetak, revisorer, revisjonsselskap eller regnskapsførere.

Utgiftene ved tilsynet med overholdelsen av de alminnelige bestemmelser om verdipapirhandel utliknes på institusjoner som nevnt i første ledd samt på utstedere som nevnt i fjerde ledd. *Fordelingen på institusjonene skjer etter størrelsen på beløpene etter fordelingen etter første ledd. Fordelingen på utstedere skjer etter størrelsen på beløpene etter fordeling etter femte og sjette ledd.* Slike utgifter skal likevel ikke utliknes på eiendomsmeglerforetak, inkassoforetak, revisorer, revisjonsselskap, regnskapsførere, *betalingsforetak eller e-pengeforetak*.

Utgiftene forbundet med det generelle arbeidet knyttet til infrastrukturen i verdipapirmarkedet utlignes på institusjoner som nevnt i første ledd samt på utstedere som nevnt i femte ledd. Fordelingen på institusjonene skjer etter størrelsen på beløpene etter fordelingen etter første ledd. Fordelingen på utstedere skjer etter størrelsen på beløpene etter fordeling etter femte og sjette ledd. Slike utgifter skal likevel ikke utliknes på eiendomsmeglerforetak, inkassoforetak, revisorer, revisjonsselskap, regnskapsførere, betalingsforetak eller e-pengeforetak.

Finanstilsynets utgifter til kontroll etter lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel § 15-1 tredje ledd og til klagenemnd etter samme lov § 15-8 tredje ledd skal utliknes på utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat.

Finanstilsynets utgifter til kontroll med prospekter etter verdipapirhandelloven kapittel 7 utlignes på utstedere *som nevnt i femte ledd*. Inntekter fra gebyrer knyttet til Finanstilsynets virksomhetsutøvelse kommer til fratrukk i utlikningen til den utlikningsgruppen gebyrene refererer seg til.

Finanstilsynets utgifter til klagenemnd etter revisorloven § 9-2a tredje ledd skal utlignes på revisorer, revisjonsselskaper og regnskapsførere.

Finanstilsynets utgifter til håndheving av lov om obligatorisk tjenstepensjon utlignes på institusjoner som kan tilby obligatoriske tjenstepensjonsordninger.

Departementet kan fastsette nærmere regler om

- 1. beregningsgrunnlaget for fordeling av utgiftene innen de ulike grupper av institusjoner, herunder tidspunktet for fastsettelse av beregningsgrunnlaget*
- 2. hvilke institusjoner som skal anses under tilsyn i budsjettåret*
- 3. plikt til å betale gebyr for Finanstilsynets behandling av konsesjonssøknader*
- 4. fastsettelse av årlige minste og høyeste beløp som kan utliknes på den enkelte institusjon.*

De utlignede bidrag er tvangsgrunnlag for utlegg.

Forslag til endringer i regnskapsførerloven § 9 tredje ledd første punktum:

Klagenemndens utgifter til klagebehandling etter første ledd dekkes av Finanstilsynet [...].

Forslag til forskrift om utlikning av utgifter ved tilsyn:*§ 1 Fordeling etter størrelsen på forvaltningskapital*

For følgende grupper skal utgiftene ved tilsyn fordeles etter størrelsen på institusjonenes forvaltningskapital:

- a) forretningsbanker
- b) sparebanker
- c) finansieringsforetak
- d) holdingsselskap i finanskonsern
- e) foretak som nevnt i finanstilsynsloven § 1 nr. 8
- f) pensjonskasser
- g) finansstiftelser.

For filial av banker, finansieringsselskap og kredittforetak fra andre EØS-land, beregnes avgiften ut fra 40 % av forvaltningskapitalen.

§ 2 Fordeling etter forfalte bruttopremier

For følgende grupper skal utgiftene ved tilsyn fordeles etter forfalte bruttopremier:

- a) skadeforsikringsselskaper
- b) livsforsikringsselskaper
- c) sjøtrygdslag

For filial fra andre EØS-land beregnes avgiften ut fra 40 % av forfalte bruttopremier.

§ 3 Fordeling etter inntekt

For følgende grupper skal utgiftene ved tilsyn fordeles etter størrelsen på inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten:

- a) revisorer og revisjonsselskaper
- b) forsikringsformidlere
- c) inkassoforetak
- d) eiendomsmeglerforetak
- e) betalingsforetak og e-pengeforetak
- f) infrastrukturforetak (verdipapirregistre, oppgjørssentraler, børser og andre regulerte markeder).

For verdipapirforetak skal utgiftene ved tilsyn fordeles etter størrelsen på inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten og tilleggstjenester. For filial av verdipapirforetak fra andre EØS-land, beregnes avgiften ut fra 60 % av inntektene.

§ 4 Fordeling etter kapital til forvaltning

For Forvaltningsselskap for verdipapirfond skal utgifter til tilsyn fordeles etter størrelsen på forvaltet kapital i norske fond. For filial av forvaltningsselskap fra andre EØS-land, beregnes avgiften ut fra 60 % av forvaltet kapital i norske fond.

§ 5 Lik fordeling pr. enhet

For følgende grupper skal utgiftene ved tilsyn fordeles med samme beløp på de som inngår i gruppen:

- a) regnskapsførere
- b) advokater med eiendomsmeglerbevilling
- c) forvaltere av alternative investeringsfond
- d) utstederselskap.

For utstederselskap skal utgiftene fordeles med 80 prosent på de foretak som har noterte egenkapitalinstrumenter og 20 prosent på de øvrige.

§ 6 Foretak under tilsyn i budsjettåret

Utgiftene ved tilsyn skal fordeles på institusjoner som er under tilsyn ved utgangen av budsjettåret. Foretak som kommer under tilsyn i budsjettåret skal betale et minstebeløp fastsatt i medhold av § 8.

§ 7 Tidspunkt for beregning

Ved fordelingen av utgifter til tilsyn skal beregningsgrunnlaget ved inngangen til budsjettåret legges til grunn.

§ 8 Fastsettelse av minste og høyeste beløp

Finanstilsynet kan fastsette et årlig minste og høyeste beløp som kan utliknes på den enkelte enhet.

§ 9 Gebyr ved søknad om konsesjon

Betalingsforetak og e-pengeforetak skal betale et gebyr på kr 30 000 for å få søknad om konsesjon behandlet. Gebyret skal være innbetalt før søknaden behandles.
